

Begroting 07112011

Toen Emile Roemer onlangs aan de premier vroeg naar diens opvatting over de samenleving, kreeg hij een veelbetekenend antwoord. Rutte had het over handel, over geld verdienen en over eigen verantwoordelijkheid. Maar als het gaat over de samenleving – het daadwerkelijk samen leven, werken en zorgen door mensen – dan heeft de premier daar blijkbaar geen oog voor! Onze eigen plaatselijke regering, de burgemeester en zijn wethouders, hebben het in deze begroting ook verdacht veel over handel, geld verdienen en over eigen verantwoordelijkheid. De SP zou het zo geweldig vinden als het eens echt zou gaan over leefbaarheid, over zorg voor elkaar, over gelijkwaardigheid, over echte mensen die niet alleen maar op papier bestaan. Deze begroting is er eentje waar de onmacht vanaf spat! Door de omvangrijke kortingen van het rijk zitten de gemeentes met een enorm probleem. En wij beseffen maar al te goed dat de mogelijkheden zeer beperkt zijn en waarschijnlijk nog verder ingeperkt gaan worden.

Naast het gevoel van onmacht komt er nog een gevoel naar voren, namelijk dat je een reclametekst zit te lezen. Prachtige woorden over het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, woorden als robuust en evenwichtig, aantrekkelijk, florerend en economische promotie, en ook terugdringen van recidive en overlast ex-gedetineerden en veelplegers. Ten eerste wordt bij de programma's 1, 2 en 3 waar deze woorden instaan verder bijna alleen over bezuinigen gesproken en wordt er wel een ambitie neergezet maar geen oplossingen geboden. De huidige tijd confronteert ons telkens met sluitende bedrijven, met een bevolkingskrimp, met kortingen op budgetten, met saneringen, hoe realistisch kunnen of moeten we dan deze woorden nemen?

In programma 10 vinden wij het jammer dat de term Multiprobleemgezinnen is vervangen door ontregelde huishoudens. Deze laatste term dekt volgens ons de lading absoluut niet. In 2009 heeft het college de SP-moties over multiprobleemgezinnen overgenomen. Helaas hebben wij daar in de uitwerking niets van weer gezien. We kennen een aantal initiatieven van bijvoorbeeld Sedna en het Leger de Heils om middels outreachend werken te helpen om de problematiek binnen multiprobleemgezinnen te verminderen. Een tweede SP motie vroeg het college om ook in te springen in deze problematiek middels bijvoorbeeld een klantmanager. Als we nu kijken naar het kopje 'Wat doen we ervoor?', dan zien we dat het hele verhaal over multiprobleemgezinnen of zo u wilt ontregelde huishoudens volledig verdwenen is. Wij vragen het college om de toen van harte overgenomen moties opnieuw ter hand te nemen en ermee aan het werk te gaan om voor deze doelgroep een vangnet te bieden. Wat ons ook opvalt bij het kopje metingen is de onwaarschijnlijke uitkomst in de resultaten en streefwaarde. Men verwacht voor 2012 een aantal van 155 plaatsingen/begeleiding in de maatschappelijke opvang, terwijl 2010 een aantal van 162 laat zien. Een afname van 7 plekken. Voor 2013 is het nog vreemder dan komt u uit op 140 plaatsen. Wanneer de huidige crisis zo doorzet zoals het nu gaat ben ik bang dat er eerder een toename zal zijn dan een afname. De vraag is dus waarop het college deze cijfers baseert, is het 'wishful thinking' of een rekenfoutje?

Programma 6: Participatiebeleid

De beleidstekst van de gemeente over het bevorderen van participatie gaat over het bevorderen van deelname aan de arbeidsmarkt. Gesteld wordt dat het naar vermogen

kunnen functioneren op de arbeidsmarkt bijdraagt aan het vergroten van de zelfredzaamheid en de eigenwaarde van de mens met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ons standpunt is dat kwetsbare mensen pas bij een minimum aan bestaanszekerheden in hun persoonlijke levenssfeer in staat zijn om zelf- al dan niet met ondersteuning - maatschappelijk te kunnen participeren. Het is ook vaak deze groep mensen, die er problemen mee hebben om vanuit eigen initiatief hulp te zoeken en die in staat zijn om hun eigen zorgvragen/ vragen voor ondersteuning te formuleren. Ondertussen wordt doorlopend gesproken over eigen verantwoordelijkheid, eigen initiatief, wettelijke verplichtingen en sancties. De SP is bang dat binnen deze cultuur er een groep inwoners in Emmen het niet zelfstandig gaan redden. Neem alleen al de schuldhulpverlening. Zij gaat van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening en van aanbod naar vraaggericht. Ondertussen wordt er gesteld dat ze preventief willen werken. U weet net zo goed als ik dat mensen pas met vragen komen als ze al diep in de schulden zitten. De SP ziet weinig heil in een soort informatieloket dat schulddienstverlening wordt genoemd. Zo'n loket zou volgens ons prima gerund kunnen worden door bijvoorbeeld het Algemeen Maatschappelijk Werk. Wij zien dan ook liever dat informatie en advies door sociale raadslieden bij Sedna gedaan wordt. De echte schuldhulp zou je dan bij een externe organisatie kunnen onderbrengen. Wij willen liever iets dat goed werkt dan iets dat ten koste van alles in de benen gehouden moet worden omdat we ons sociale gezicht niet willen verliezen.

Doelgroepenbeleid en prioritering

Ik heb het al vaker genoemd, het gaat dan over gehandicapten en chronisch zieken, mensen met een ziekte met een wisselend verloop als COPD (waaronder astma), chronische darmontsteking (ziekte van Crohn), epilepsie, reuma, suikerziekte en depressie. Ziektes waaraan de buitenkant niets te zien is. Ziektes met een grillig patroon, de ene dag kunnen mensen alles, soms gaat het slecht en soms heel erg slecht. Welke reële kansen maken zij op de arbeidsmarkt en met welke motivatie (gezien ervaringen uit het verleden) kunnen zij gaan solliciteren en daar uit voortvloeiend: welke werkgever zal met voldoende aanbod op de arbeidsmarkt mensen met een risicofactor willen aannemen?

Wat doen we ervoor (blz.88)

De SP vraagt zich af of o.a. de invoering Wet Werk naar Vermogen en het doorontwikkelen van de nieuwe werkwijze schulddienstverlening binnen de bestaande middelen kan worden uitgevoerd. Het invoeren en uitvoeren van een nieuwe werkwijze kost tijd en geld, er zal bij de Wet Werk naar Vermogen een groter klantenbestand komen waar intensiever en zwaarder op zal moeten worden ingezet. Bij het doorontwikkelen van een nieuwe werkwijze schulddienstverlening wordt gesproken over het intensiveren van de producten preventie, homecoach, jongeren, budgetbegeleiding en budgetadviescentrum. Intensiveren en ontwikkelen vragen eveneens tijd en mankracht. Als er gesteld wordt dat dit binnen de beschikbare tijd en middelen kan, vragen wij ons af wat er dan voor die tijd werd gedaan.

Programma 10: Zorg en Welzijn Wat doen we ervoor?

De lasten van de ouderenzorg is ruim 1,1 miljoen voor 2012, 2013, 2014 en 2015. Hoe verhoudt zich dit tot de dubbele vergrijzing (*ouderen trekken naar Drenthe-drentenieren en er is een grote toename van de groep oudere ouderen- boven de 75*)?

Het aantal oudere ouderen (boven de 75) neemt toe. Uit onderzoek blijkt dat ouderen vaker grotere gezondheidsproblemen hebben, een achterstand hebben in sociaaleconomisch opzicht en minder goed participeren in de samenleving.

- Een toename van oudere ouderen betekent dat het aantal ouderen, die door preventief huisbezoek zullen worden bezocht qua percentage zal moeten toenemen (= extra inzet ouderenwerkers).
- De functie individuele en collectieve begeleiding gaat vanuit de AWBZ naar de gemeente toe, dit betreft een grote groep ouderen met psychosociale problemen. Als de gemeente de regiefunctie gaat innemen, zal dat extra kosten met zich meebrengen.
- Het aantal oudere mantelzorgers zal toenemen. Kinderen werken, daar kan minder een beroep op gedaan worden. Mensen zorgen voor elkaar in een levensfase, die met veel verlies gepaard gaat. Dat vergt een andere vorm van mantelzorgondersteuning.
- De categorie ouderen met een ondersteuningsvraag zal toenemen. Meer mensen zullen gebruik gaan maken van de servicepunten van wonen, welzijn en zorg en de diensten van de ouderenadviseurs en ouderenwerkers. Hoe gaat de gemeente dit opvangen (prognose 2015: 27 % van de bevolking is boven de 65 jaar).

Paragraaf 8 Wet Maatschappelijke ondersteuning

Bij "De Kanteling" wordt er bij een hulpvraag uitgegaan

- van wat de burger zelf kan,
- dan van wat er vanuit het eigen netwerk kan worden geregeld
- waarna dan pas de hulpverlening in beeld komt.

In een vergrijzende samenleving zullen de vragen van oudere ouderen toenemen. Deze mensen zijn vaak niet meer in staat zelf de volledige regie in hun leven te voeren. Met werkende kinderen en een afnemend sociaal netwerk (mensen uit dezelfde levensfase overlijden of gaan naar een aangepaste woonvorm) gaat de SP er vanuit dat het aan de WMO – adviseurs of welzijnswerkers zal zijn om samen met deze mensen in het dorp of in de wijk hulpbronnen te activeren. Dat geldt natuurlijk ook voor jeugdigen en volwassenen met lichamelijke en/of psychische beperkingen. Hoewel wordt gesteld dat hier medio 2012 duidelijkheid over moet zijn, betekent deze nieuwe vorm van werken een uitbreiding en verandering van werkzaamheden. Het vinden, activeren en monitoren van netwerken rondom individuen en het samenwerken van diverse partijen op wijk en dorpniveau is misschien qua voorzieningen een geldbesparende klus maar vergt van de werkers en diverse instanties een extra tijdinzet (en geld). Dit staat haaks op de geplande bezuinigingen in de welzijnssector. Daar waar de overheid zich terugtrekt en de verantwoordelijkheid en het initiatief teruggeeft aan de burgers, daar waar vanuit de samenleving initiatieven worden verwacht voor ondersteuning van kwetsbare doelgroepen en daar waar het versterken en vergroten van vrijwilligersnetwerken en het ondersteunen van mantelzorgers bij een sterk vergrijzende samenleving een steeds meer belangrijke rol zal gaan spelen zal juist aan Sedna een extra arbeidsinspanning gevraagd worden om deze ondersteuningstructuren oftewel het cement in de samenleving in stand te houden en vergroten.

In een samenleving van individualisering, toenemende deelname aan de arbeidsmarkt, afnemende zorg en toename van het aantal ouderen zullen zij een cruciale factor zijn van het in stand houden van een "menswaardige" samenleving, waar mensen nog naar elkaar

omkijken. Bij het invoeren van De Kanteling mag dus een extra financiële inzet verwacht worden en geen bezuinigingsmaatregelen, die zich ook de komende jaren zullen voortzetten.

Ook in deze begroting staat het met duidelijke trots genoemd: Emmen Revisited: Het toverwoord voor de oplossing van allerlei knelpunten in onze gemeente. In bijna alle programma's kom je het tegen. Over het succes kun je van mening verschillen, ik heb geluiden gehoord vanuit verschillende dorpen dat het totaal niet aanslaat, dat het overleg onder de maat is en dat er geen aansluiting is bij het dorp, of anders gezegd een kleine groep is enthousiast maar het overgrote deel van het dorp weet niet eens dat het loopt, laat staan wat het inhoudt! Mijn eigen ervaring in Zwartemeer is eerlijk gezegd een andere, daar is het uitgevoerd zoals het hoort, vanuit en samen met de inwoners. In de begroting zie ik nergens een post Emmen Revisited, dat zal ook wel niet kunnen omdat het een systematiek is maar voor de transparantie zou het goed zijn als er in ieder geval een overzichtje is van wat het in stand houden ervan per jaar kost.

Ten slotte nog een aantal vragen:

1. Ik heb gemerkt dat er bij scholen onrust is over het wegvallen toezichthouders bij die scholen. Deze toezichthouders zijn voor zover ik weet wiw/ id'ers in dienst van stichting Veiligheidszorg. Wilt u duidelijk maken of deze toezichthouders werkelijk verdwijnen en ook hoe u aankijkt tegen de situatie als dat inderdaad zo mocht zijn. (veiligheid/ preventie/ aanspreekpunt etc).

Bezuinigingsvoorstellen, blz 9:

Voorstel is om het tarief voor een standaardaanvraag voor een rijbewijs te verhogen met € 10,- was € 44,- en wordt dus € 54,- Tegelijk stelt u dat het rijk waarschijnlijk een maximum van € 37,05 gaat vaststellen waarop de gemeentes hun tarief daarop moeten aanpassen. Kortom, u stelt als college dus voor om, terwijl u vrijwel zeker weet dat er op korte termijn een maximum ingesteld wordt door het rijk, een maximum overigens dat afgelopen week ook daadwerkelijk is vastgesteld, een half jaar lang nog even het tarief te verhogen naar € 54,- een verschil met het wettelijk maximum van maar liefst € 16,95. Dit alles heeft een groot nog even cashen gehalte en is een schoolvoorbeeld van hoe je juist niet met je inwoners moet omgaan!

Bezuinigingsvoorstellen, blz 16:

Het budget mbt het onderhoud huisvesting scholen korten met 10%. Gevolgen voor de burger> eventueel achterstallig onderhoud scholen. 1. Hoe zit het nu met het onderhoud van de scholen, is er al sprake van achterstallig onderhoud?
2. De gevolgen voor de burger heeft u genoemd maar hoe zit dat met de gevolgen voor de kinderen en het onderwijzend personeel? Welke invloed heeft dat op hun werkomstandigheden?

Bezuinigingsvoorstellen, blz 17:

U wilt de groepsgrootte in de peuterspeelzalen optrekken van 15 naar 16 en vindt daarmee een bezuiniging van € 78.000

1. Wat zijn de gevolgen van een eventuele groepsvergroting?

2. Als we de groepsgrootte verder opvoeren naar bijvoorbeeld 20 kinderen per groep, halen we dan een verdere bezuiniging van ruim 3 ton (4x 78.000= €312.000)? Dit is misschien een beetje makkelijk gesteld maar de vraag is waar ligt het aanvaardbaar omslagpunt?

Bezuinigingsvoorstellen, blz 19:

In 2012 zal er eenmalig € 500.000 vrijvallen als bijdrage in het begrotingstekort, het fonds herstructurering wordt afgeroomd. Op blz 82 van de begroting staat bij paragraaf 8.2 dat een uitgebreide toelichting te vinden is in het document "Bezuinigingsvoorstellen begroting 2012-2015", ik heb die uitgebreide toelichting niet kunnen vinden! Ik had graag willen lezen hoe het kan dat ogenschijnlijk zo makkelijk een bedrag van € 500.000 uit het fonds herstructurering wordt gehaald.

Bezuinigingsvoorstellen, blz 38:

Dit gaat over het onderhoudsniveau openbaar gebied, deze wordt nu voor de hele gemeente terug gebracht. Bij vele voorstellen staat het kopje 'Gevolgen voor de burger', hier echter niet. Wat zijn die gevolgen voor de burger als het onderhoudsniveau verder wordt teruggebracht?

Bezuinigingsvoorstellen, blz 64:

U boekt een bedrag in van € 10.000 als voordeel op mobiele telefonie op basis van nieuwe inzichten. Wat zijn die inzichten? Op deze manier is het wel erg makkelijk om bedragen in te boeken zo zonder onderbouwing.

Bezuinigingsvoorstellen, blz 77:

U stelt voor om nu 1 miljoen in te boeken als opbrengst uit de verwachte afronding van de aandelen Essent. In het stuk geeft u aan dat de afronding waarschijnlijk najaar 2011 zal plaatsvinden.

1. Heeft die afronding inmiddels plaatsgevonden, zo niet dan is het misschien wat erg optimistisch om nu al het bedrag op te nemen in de begroting. Als het even tegenzit zit er een gat in de begroting of in ieder geval in de VAR.

Bezuinigingsvoorstellen, blz 60:

'Door het nog niet formaliseren van activiteitsubsidies in de begroting ontstaat lucht er lucht. Op rekeningsbasis wordt reeds zo gewerkt.' Een onbegrijpelijke tekst, maar misschien wel veelzeggend, deze begroting bestaat voor een groot deel uit lucht.

Als allerlaatste wil de SP nog een motie indienen. Deze motie spreekt voor zich.

Constaterende dat:

- Er een aantal asielzoekers in afwachting van uitspraken over procedures dakloos is en op straat woont.

Overwegende dat:

- Er voor deze doelgroep geen afdoende huisvesting voor handen is,
- Dit, mede gelet op de tijd van het jaar, kan leiden tot ongewenste situaties,
- Emmen een sociale gemeente is en een zorgplicht heeft ten opzichte van al haar inwoners,
- Het bestuursakkoord voorziet in het stimuleren van particulier initiatief met maatschappelijke doelstellingen,

Verzoekt het college:

- Om zo spoedig mogelijk in overleg te gaan met de woningbouwcorporaties met als doel het creëren van woonruimte voor opvang van bovengenoemde doelgroep,
- Op zoek te gaan naar een structurele financiering daarvoor binnen de begroting,
- Voor het komende jaar (2012) eenmalig een bedrag van € 25.000 te reserveren vanuit de VAR.

*PM – In financiële planningen geeft deze term aan dat de exacte hoogte van de kosten of baten niet ingeschat kan worden.

Over de multiprobleemgezinnen heeft de SP fractie een motie ingediend (M2). Intern is hiernaar al gekeken en meegedeeld kan dan ook worden dat deze motie wordt overgenomen. Reeds vastgesteld is dat dit probleem breder moet worden aangepakt. Hierbij gaat het niet alleen om schuldhulp, maar bijvoorbeeld ook om de opvoeding van kinderen, in welk verband het Centrum voor Jeugd en Gezin en het OGGZ netwerk is te noemen, alsmede alle ketenpartners, teneinde dit probleem op te lossen. Omdat het zo'n breed gebied betreft, zetten de wethouders Evenhuis, Thalens en spreker zelf zich hiervoor in. Er zal zeker nog over worden gesproken in de commissie en in de raad.

De SP voorstellen betreffende de ketenaanpak minimabeleid en een onderzoek naar een klantmanager multiprobleemgezinnen zijn overgenomen door het college. (2009)